

Marek Obrębalski

DOLNY ŚLĄSK 2030
- uwarunkowania i scenariusze rozwoju

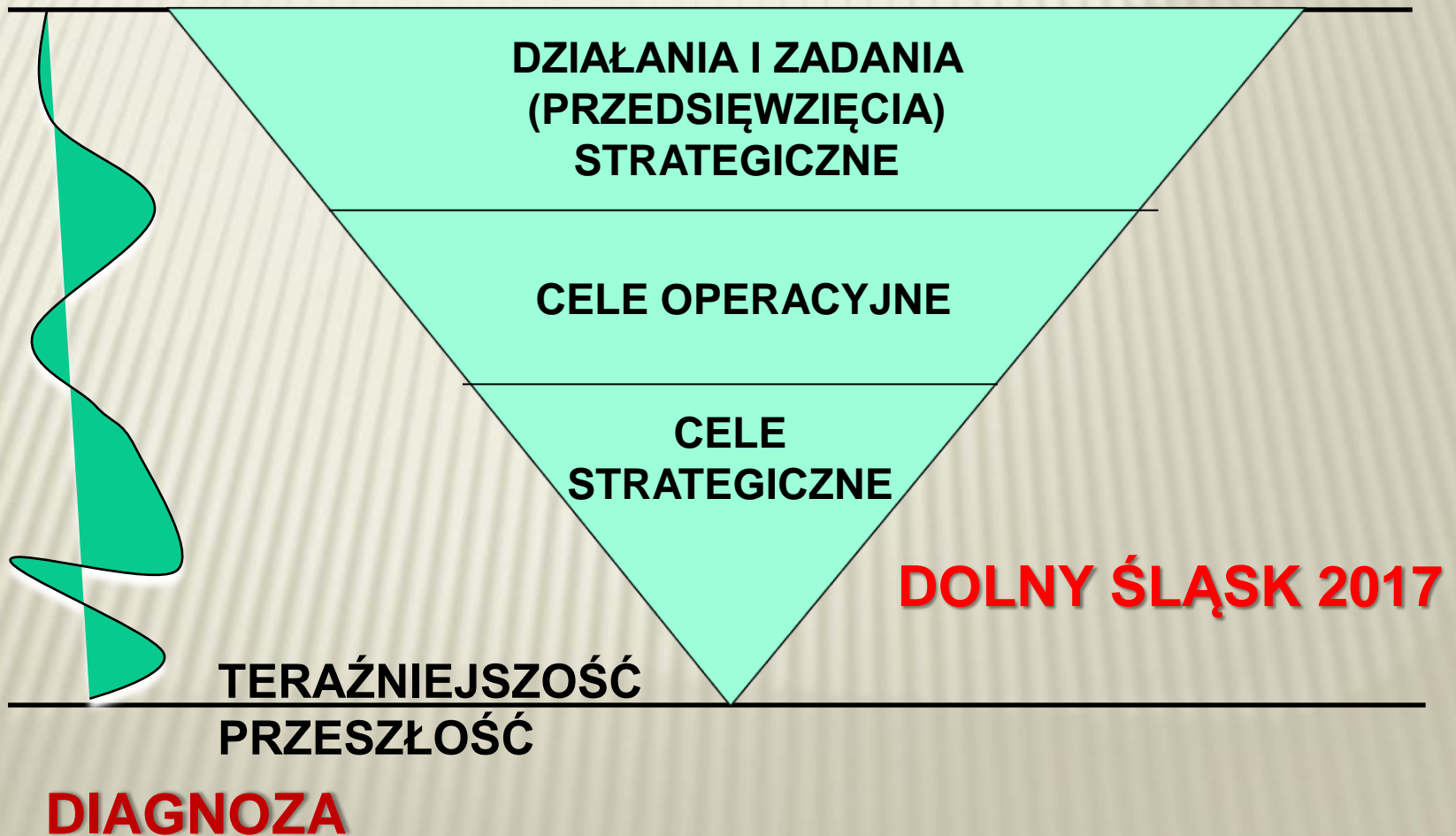
ISTOTA ROZWOJU REGIONU

Rozwój regionu to innymi słowy:

- pożądane zmiany stanu gospodarki, systemu społecznego, stanu środowiska i organizacji przestrzennej;
- proces przechodzenia na wyższy poziom zaspokojenia potrzeb wszystkich grup użytkowników (mieszkańców, podmiotów gospodarczych, NGOs, turystów, inwestorów itp.);
- wzrost relatywnego znaczenia (wieloaspektowej konkurencyjności) w układzie krajowym i europejskim;
- niwelowanie wewnątrzregionalnych dysproporcji rozwojowych.

OD DIAGNOZY DO WIZJI - DOLNY ŚLĄSK 2030

DOLNY ŚLĄSK 2030 WIZJA PRZYSZŁOŚCI

Region dolnośląski – poziom PKB per capita według PPS

Wyszczególnienie	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	Zmiany w latach 2000-2014 w pkt.% (+;=-)
UE 28 = 100									
Polska	47	48	50	51	55	62	67	68	+21
Dolnośląskie	48	49	51	55	60	70	76	76	+28
Podregion jeleniogórski	42	40	40	40	45	50	56	57	+15
Podregion legnicko-głogowski	61	58	67	88	86	112	115	100	+39
Podregion wałbrzyski	36	38	40	40	43	47	49	50	+14
Podregion wrocławski	37	40	40	40	49	57	65	66	+29
Podregion Miasto Wrocław	68	70	70	72	83	97	104	111	+43

Źródło: EUROSTAT.

Regiony Polski - poziom PKB per capita (UE28=100)

Wyszczególnienie	2004	2010	2012	2013	2014	2015	Zmiany w pkt.% (+;=-)	
							2015/2004	2015/2012
Polska	50	62	67	67	68	69	+19	+2
Dolnośląskie	51	70	76	75	76	76	+25	0
Kujawsko-Pomorskie	44	52	54	55	55	56	+12	+2
Łódzkie	46	58	62	63	63	64	+18	+2
Lubelskie	35	43	47	47	47	47	+12	0
Lubuskie	45	53	55	56	57	57	+12	+2
Małopolskie	44	55	59	59	60	62	+18	+3
Mazowieckie	76	99	107	108	109	109	+33	+2
Opolskie	43	51	54	54	55	55	+12	+1
Podkarpackie	36	43	47	48	48	48	+12	+1
Podlaskie	37	46	48	49	49	49	+12	+1
Pomorskie	49	60	65	65	64	66	+17	+1
Śląskie	56	67	71	70	70	71	+15	0
Świętokrzyskie	40	48	50	49	49	50	+10	0
Warmińsko-Mazurskie	38	45	48	48	48	49	+11	+1
Wielkopolskie	54	66	71	72	73	75	+21	+4
Zachodniopomorskie	45	53	56	56	57	58	+13	+2

Źródło: EUROSTAT.

Rozwój regionalny UE według PKB per capita (UE28=100)

L.p.	Nazwa regionu	% PKB UE28 w 2015 roku
1	Inner London - West (GB)	580
2	Luxembourg (LU)	264
3	Hamburg (DE)	206
4	Bruxelles (BE)	205
5	Bratislavsky Kraj (SK)	188
***		
190-193	DOLNOŚLĄSKIE	76
***		
272	Nord-Est (RO)	34
273-274	Yuzhen Tsentralen (BG)	33
	Severen Tsentralen (BG)	33
275	Mayotte (FR)	32
276	Severozapaden (BG)	29

Źródło: EUROSTAT.

WIZJA - DOLNY ŚLĄSK 2030

**WIZJA DOLNEGO ŚLASKA 2020
-BLISKO SIEBIE – BLISKO EUROPY**

Dolny Śląsk 2020 jako zintegrowana wspólnota regionalna, region konkurencyjny, spójny, otwarty, dynamiczny ...

Czy wizja rozwoju Dolnego Śląska roku 2020 wciąż jest aktualna?

Jaki ma być Dolny Śląsk w 2030 roku?

DOLNY ŚLĄSK 2030

**SZCZEGÓLNYM PODMIOTEM
POLITYKI ROZWOJU REGIONALNEGO,
A W TYM REGIONALNEJ STRATEGII ROZWOJU
SĄ TERYTORIALNE SPOŁECZNOŚCI.**

**Strategia rozwoju DOLNEGO ŚLASKA 2030
powinna odpowiadać na pytanie:**

**co musimy zrobić,
aby funkcjonować i rozwijać się w przyszłości w
celu optymalnego zaspokojenia potrzeb
lokalnych i regionalnej społeczności?**

UWARUNKOWANIA ROZWOJU REGIONALNEGO

Dotychczas realizowana strategia rozwoju regionu dolnośląskiego (**uchwalona przez Sejmik w dniu 28 lutego 2013 roku**) wymaga istotnej weryfikacji i dostosowania do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych (w tym demograficznych) i zewnętrznych (europejskich i krajowych).

UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

- ❑ różnicowany potencjał terytorialny (endogeniczne walory);
- ❑ zmiany demograficzne (depopulacja, starzenie się regionalnej społeczności);
- ❑ zmienność potrzeb i oczekiwań użytkowników regionu.

KAPITAŁ TERYTORIALNY

Możliwości rozwoju regionu dolnośląskiego, jego subregionów, powiatów, miast i gmin związane są ściśle z wartością kapitału terytorialnego.

Kapitał terytorialny regionu współtworzą:

- potencjał gospodarczy** (w tym zróżnicowana baza ekonomiczna jednostek terytorialnych),
- potencjał społeczny** (w tym kapitał ludzki, aktywność obywatelska),
- potencjał przestrzenno-środowiskowy** (w tym walory turystyczne, uzdrowiskowe, infrastruktura techniczna i społeczna),
- potencjał instytucjonalny** (w tym sprawność administracji samorządowej).

Region dolnośląski – demograficzna prognoza

Wyszczególnienie	2020	2025	2030	2040	2050	Zmiany w latach 2016-2030 w % (2016=100)
Dolnośląskie	2866579	2826002	2773470	2637913	2495397	95,51
PODREGIONY						
jeleniogórski	554906	538196	519608	475414	427366	91,49
legnicko-głogowski	443653	434563	423283	394796	363553	93,85
wałbrzyski	644437	621872	597590	542522	484446	90,42
wrocławski	598045	611595	621630	633828	642374	106,06
Miasto Wrocław	625538	619776	611359	591353	577658	95,87

Źródło: GUS.

UWARUNKOWANIA ROZWOJU REGIONALNEGO

UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

- ❑ Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku) - SOR;
- ❑ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- ❑ Strategia rozwoju Polski Zachodniej;
- ❑ polityki rozwoju czeskich i niemieckich regionów przygranicznych;
- ❑ unijna polityka spójności po 2020 roku;
- ❑ planowanie zintegrowane.

UWARUNKOWANIA ROZWOJU REGIONALNEGO

- ❑ **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju** (przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 14 lutego 2017 roku) – średniookresowa strategia rozwoju kraju;
obszar: rozwój zrównoważony terytorialnie; cele:
  - ✓ zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały poszczególnych terytoriów,
  - ✓ wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,
  - ✓ podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie);
- ❑ **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030** (w trakcie aktualizacji; wyzwania polityki regionalnej w perspektywie 2030 roku, cele oraz obszary strategicznej interwencji zostały określone w SOR);

UWARUNKOWANIA ROZWOJU REGIONALNEGO

- ❑ **Strategia rozwoju Polski Zachodniej do 2020 roku** (kierunki interwencji zgodne ze Strategią Europa 2020, w szczególności z priorytetem - Rozwój Inteligentny oraz inicjatywą flagową – Unia Innowacji, która zakłada podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności);
- ❑ **kierunki rozwoju przygranicznych regionów;**
- ❑ **unijna polityka spójności po 2020 roku** (niepewność co do wysokości i zakresu wsparcia ze środków UE; region dolnośląski znajdzie się w kategorii regionów przejściowych – PKB per capita wyższy od 75% UE28);
- ❑ **planowanie zintegrowane** (integracja planowania społeczno-gospodarczego, przestrzennego i ??? finansowego - osadzenie procesów rozwojowych w przestrzeni).

SCENARIUSZE ROZWOJU REGIONALNEGO

W perspektywie 2030 roku rozważać można różne scenariusze rozwoju regionu dolnośląskiego.

Pole możliwych rozwiązań wyznaczają dwa scenariusze krańcowe, a mianowicie scenariusz szans (optymistyczny) i scenariusz zagrożeń (pesymistyczny).

Scenariusz zagrożeń – mając ostrzegawczy charakter - wskazuje konsekwencje wzrostu natężenia zjawisk i procesów niekorzystnych dla rozwoju regionalnego, a zwłaszcza zmniejszenie relatywnej konkurencyjności, społecznej, gospodarczej i terytorialnej spójności regionu oraz nasilenie nierównomiernych przestrzennie procesów depopulacji i starzenia się regionalnej społeczności.

SCENARIUSZE ROZWOJU REGIONALNEGO

Scenariusz szans opiera się na efektywnym wykorzystaniu istniejących i potencjalnych możliwości rozwoju Dolnego Śląska, a w ślad za tym kieruje region na trajektorię dynamicznego rozwoju, wzrostu poziomu jego atrakcyjności i konkurencyjności w krajowej i europejskiej (także przygranicznej) scenerii społeczno-gospodarczej oraz poprawy wieloaspektowo rozumianej jakości życia ludności.

Między tymi krańcowymi scenariuszami realnie jawi się wiele innych mniej bądź bardziej odległych od ścieżek rozwojowych wyznaczonych w scenariuszach zagrożeń i szans.

SCENARIUSZE ROZWOJU REGIONALNEGO

SCENARIUSZE ROZWOJU REGIONALNEGO

Biorąc pod uwagę zróżnicowany splot istniejących i potencjalnych uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych można rozważyć m.in. następujące scenariusze rozwoju Dolnego Śląska do 2030 roku:

- Dolny Śląsk regionem równomiernego (zrównoważonego) rozwoju;**
- Dolny Śląsk zintegrowanym regionem metropolitalnym.**

Dolny Śląsk regionem równomiernego rozwoju

Ten scenariusz rozwoju regionu dolnośląskiego ukierunkowany jest w stronę polityki wyrównawczej, czyli wieloaspektowej integracji regionu poprzez zmniejszanie wewnątrzregionalnych różnic w poziomie rozwoju i konkurencyjności za pomocą różnorodnych środków (w tym instrumentów samorządowego interwencjonizmu) oraz wyrównywanie ekonomicznych i społecznych warunków funkcjonowania i rozwoju lokalnych społeczności (idea liveable region).

Dolny Śląsk regionem równomiernego rozwoju

Kierunkami strategicznej aktywności powinny być w szczególności:

- rewitalizacja bazy ekonomicznej zmarginalizowanych gmin, miast i powiatów,
- powstrzymanie procesu „wymywania” peryferii,
- efektywna polityka dystrybucji środków finansowych (alokacja dedykowana terytorialnie i priorytetowo).

Symulacja alokacji terytorialnej RPO WD 2014-2020 według kryteriów algorytmu berlińskiego

Wyszczególnienie	Ludność (31.12.2016)		PKB na 1 M (2014)			Stopa bezrobocia (31.12.2016)		Alokacja RPO 2014-2020	
	osoby	struktura w %	w PLN	region =100	UE =100	w %	region =100	w mln EUR	w %
DOLNOŚLĄSKIE	2903710	100	50031	100	76	7,3	100	2252,5	100
Podregion jeleniogórski	567941	19,56	37872	75,7	57	10,0	132,88	463,7	20,59
Podregion legnicko- głogowski	451040	15,53	66216	132,3	100	8,2	115,07	357,4	15,87
Podregion wałbrzyski	660923	22,76	32950	65,9	50	11,8	160,27	539,3	23,94
Podregion wrocławski	586123	20,19	43578	87,1	66	7,3	98,63	452,4	20,08
Podregion - Miasto Wrocław	637683	21,96	73482	146,9	111	2,8	41,10	439,8	19,52

Dolny Śląsk zintegrowanym regionem metropolitalnym

Wrocławska metropolia powinna być bez wątpienia motorem rozwoju całego regionu dolnośląskiego, a nie jedynie bezpośredniego sąsiedztwa.

Kanałami transmisji rozwojowych impulsów w relacji metropolia – region powinna być nie tylko regionalna sieć dróg publicznych i sieć kolejowa czy infrastruktura logistyczna i informacyjna o wysokich standardach funkcjonalno-użytkowych, ale też sieć subregionalnych parków technologicznych (subregionalne inteligentne specjalizacje), ośrodków badawczo-rozwojowych, centrów nauki i innowacji oraz ośrodków administracji publicznej o regionalnym znaczeniu.

Dolny Śląsk zintegrowanym regionem metropolitalnym

Integracja metropolii i regionu to także zgodność wynikająca ze zróżnicowania funkcjonalnego przestrzeni. Poszczególne części dolnośląskiej scenerii powinny bowiem łączyć się w całość na zasadzie podziału funkcji (funkcjonalnej specjalizacji), aby jak najefektywniej pełnić je wobec nie tylko lokalnych potrzeb, ale i zgłaszanych przez regionalne otoczenie. Innymi słowy, spójność regionu utożsamiana musi być z jednością w różnorodności.

Bliższa i bardziej odległa przyszłość regionu dolnośląskiego obfitować będzie z pewnością w wiele nie w pełni obecnie przewidywanych zdarzeń i problemów. Niemniej jednak oparcie regionalnego zintegrowanego rozwoju na długofalowej strategii przygotowanej w formule społecznej partycypacji jest warunkiem przyszłościowego sukcesu Dolnego Śląska w konkurencyjnym europejskim i krajowym otoczeniu.

?????

DZIĘKUJĘ BARDZO ZA UWAGĘ ☺